

Handläggare
Jessika von Malmberg
Telefon: 08-508 108 50

Till
Östermalms stadsdelsnämnd

Verksamhetsplan 2015 för Gärdets förskolor

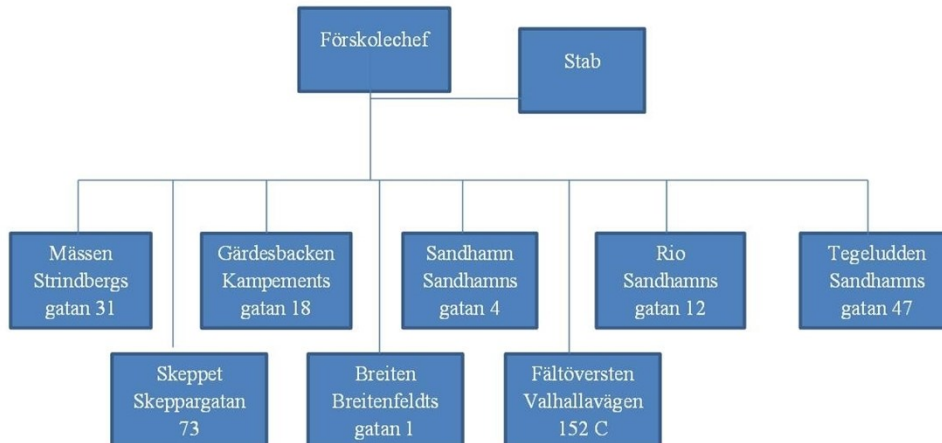
Inledning

Förskolan bedriver en utforskande och kreativ verksamhet med fokus på lek och lärande med ett välkomnande förhållningssätt. Barnen får, i mindre grupper, undersöka och fördjupa sig i olika ämnen/områden genom en temabaserad och projekterande verksamhet. Undersökandet är lustfyllt och utgår från barnens tankar, idéer och engagemang. Barnens utveckling och lärande synliggörs och följs upp genom pedagogisk dokumentation.

Lärande

- Alla har erfarenheter, förmågor och kunskaper.
- Vi lär i meningsfulla sammanhang och går tillbaka till tankar och teorier och reflekterar tillsammans.
- Lärandet finns i relationer och samspel med andra barn, vuxna, miljö och material.
- Vi lär av varandra och bidrar med olika erfarenheter och kompetenser.

Gärdets förskolor är en kommunal enhet som omfattar åtta förskolor, belägna på övre och nedre Gärdet. Enheten bedriver förskoleverksamhet för barn i åldrarna 1-5 år, företrädesvis boende inom Östermalms stadsdelsförvaltning, vars föräldrar/vårnadshavare förvärvsarbetar, studerar, är arbetslösa och aktivt söker arbete eller till följd av barns egna behov av stöd. Samt allmän förskola för barn 3-5 år.

Lagar, förordningar och styrdokument av speciell betydelse för verksamheten:

- FN:s barnkonvention
- Skollagen
- Läroplanen för förskolan - Lpfö 98 (rev 2010)
- Stockholms stads förskoleplan
- Östermalms stadsdelsnämnds mål
- Enhetens verksamhetsplan
- Förskolornas arbetsplaner
- Förskolornas likabehandlingsplaner.
- Verksamhetens medarbetare

1 förskolechef
2 biträdande förskolechefer
26,5 förskollärare
46 barnskötare
7 kockar

Administrativa uppgifter

Verksamhetens chefs namn

Jessika von Malmberg

Direkttelefonnummer till verksamheten och chefen

076-12 10 850

E-postadress till verksamheten och till chefen

jessika.von.malmberg@stockholm.se

Postadress och besöksadress

Förskolan Skeppet

Skeppargatan 73

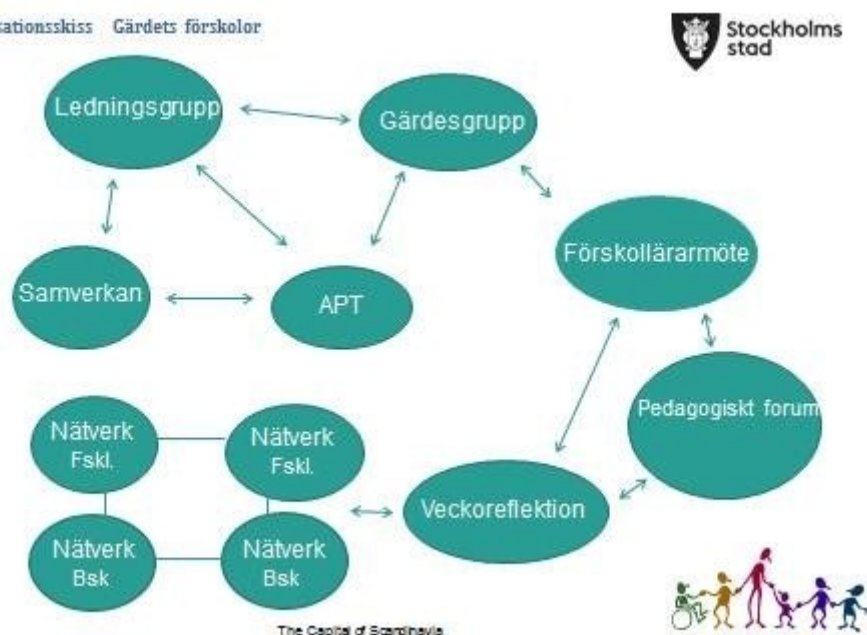
115 30 Stockholm

Antal anställda den 15 oktober 2014

77

Organisations- och ledningsstruktur

Organisationsskiss Gärdets förskolor

Ledningen består av förskolechef och två biträdande förskolechefer. Ledningen driver, följer upp och utvecklar enhetens verksamheter. Möten sker kontinuerligt för övergripande strategi och ledningsfrågor

APT, Hela enheten möts en gång i månaden. Indelning i mindre grupper kan ske, tvärgrupper alt. förskolevis. Mötesforum för ekonomi, arbetsmiljö, ansvarsområden, rutiner, kalendarier, gemensamma beslut, miljöarbete, likabehandlingsplan mm. Information, diskussion och beslut kring olika verksamhetsfrågor inom förskolan/enheten.

Samverkan, Fackliga företrädare och ledningen. Information, diskussion och beslut kring olika verksamhetsfrågor inom enheten. Koppling till APT.

Gärdesgruppen, Ledningens forum för övergripande frågor mellan förskolan och ledningen. Driva, följa upp och utvärdera verksamheten på enhetsnivå. Representanterna ansvarar för att delge information mellan gärdesgruppen och förskolan. En platsansvarig förskollärare representerar sin förskola.

Förskolläarmöte, En ansvarig förskollärare per avdelning möts två tillfällen per månad. Mötet syfte: Platsansvarig förmedlar innehållet i Gärdesgruppen, planera och följa upp pedagogiskt forum.

Pedagogiskt forum Detta är förskolans möte. Beroende på innehåll, möts hela förskolan, avdelningarna eller tvärgrupper, för uppföljning och planering av arbetet. Syfte: planera, strukturera, organisera och skapa strategier för pedagogisk utveckling. Bevaka det pedagogiska året. Planera för föräldramöten, utvecklingssamtal och traditioner. Arbeta med kvalitetsindikatorn, sammanfatta reflektionsprotokollen. Reflektera över hur våra pedagogiska miljöer och material ser ut, inne som ute och skapa förändringar, utifrån pågående tema och projekt.

Nätverk Detta är ett pedagogiskt nätverk, där enhetens förskollärare och barnskötare möts 3 tillfällen varje termin för reflektion och utveckling. Samtalen utgår från pedagogiska utvecklingsfrågor. Deltagarna tar med sig dokumentationer från barnens arbete på förskolan och delar med sig i gruppen om projektet och det processinriktade arbetet med barnen. De läser även överenskommen litteratur och tar del av aktuell forskning.

Veckoreflekktion, Varje arbetslag möts en gång i veckan. Pedagogisk dokumentation som underlag för uppföljning, utvärdering och utveckling av barnens projektarbete och planering av innehåll i barnens projekt och vardag.

Morgonmöte, Ca 5-10 minuter varje morgon. En från varje barngrupp ser över dagen och ser till att barn och personal fördelas utifrån behov. En gång i veckan ett längre möte för att se över kommande vecka och lägga plan.

Brukare/Kunder/Klienter

I den dagliga kontakten med föräldrarna får vi intrycket att föräldrarna är nöjda och att de har kännedom om verksamheten. Några föräldrar har varit med under en hel eller del av dag på förskolan. Det är något vi ser som positivt och kan uppmuntra i ännu större utsträckning så att föräldrarna känner sig välkomna att delta.

För att ge en likvärdig information till föräldrarna inom enheten har vi skapat en

informationsfolder, den lämnas till både nya och gamla föräldrar i pappersform. Den informationen kommer också att finnas jämförservice.

Alla avdelningar skriver veckobrev med en Ingress/Gemensam info som berör hela förskolan, Kort om pågående projekt, aktivitet, lek och lärande för barngruppen, Information för kommande vecka, Gemensamma datum för terminen: t.ex. APT, Studiedag, Föräldramöte, föräldraråd, Drop-in- fika mm, En meny för veckan som kommer. Syftet är att det ska bli snabbare återkoppling till föräldrarna om vad barnen varit med om, samt att det ska bli enklare för pedagogerna när det skriver, att de inte behöver samla information långt tillbaka i tiden.

Föräldrarna/vårdnadshavarna på enheten har återkopplat till pedagogerna att veckobreven är uppskattade. De har fått syn på förskolans arbetssätt och vad barnen har varit med om, utforskat och undersökt på förskolan, både om projekten och andra aktiviteter som varit viktiga för barnen.

Vi har under hösten 2014 arbetat med bemötande på våra APT och pedagogiska forum, ett utvecklingsarbete kring hur vi bemöter människor i vårt dagliga arbete. Vi vill uppfattas som aktiva, trovärdiga och tillgängliga, med ett positiv och professionellt förhållningssätt. Enligt förskoleundersökningen 2014 anser 87 % av föräldrar/vårdnadshavare att de som helhet är nöjda med sitt barns förskola, det är en ökning från 79 % 2013.

87 % anser att de fått information om förskolans mål och arbetssätt, det är en ökning från 71 % 2013. Förskollärarna och barnskötarna har i större utsträckning informerat om och kopplat verksamheten för barnen till förskolans mål och arbetssätt än tidigare. De har även varit tydligare med att beskrivit syftet med vad, hur och varför de gör som de gör tillsammans med barnen. Pedagogerna möter dagligen föräldrarna/vårdnadshavarna och även skriver veckobrev och informerar om verksamheten och beskriver syftet med vad, hur och varför de gör som de gör tillsammans med barnen. Forum för föräldrasamverkan utöver den dagliga kontakten är föräldramöten en gång per termin, utvecklingssamtal en gång per termin och förskoleråd 2-3 gånger per verksamhetsår eller vid behov.

Förskolerådets syfte och innehåll:

- Övergripande frågor som bidrar till utvecklingen av verksamheten och ett förtroendefullt samarbete mellan föräldrar och förskola, samt ökad förståelse för och inflytande i verksamheten.
- En plattform för dialog som ger möjlighet till delaktighet och inflytande.
- Förskoleråd är ett samarbetsforum och har därmed inte beslutanderätt.

Gärdets förskolor hade under höstterminen 2013 inspektion från Utbildningsförvaltningen (kommunal utvärdering). Syftet är att bidra till att säkra att alla förskolor når upp till godtagbar nivå med utgångspunkt i stadens kvalitetsindikator.

Områden som omfattades var:

- Pedagogisk miljö och material
- Skapande verksamhet och olika uttryckssätt
- Barns språkliga och kommunikativa utveckling
- Barns matematiska utveckling
- Naturvetenskap och teknik
- Kvalitetsindikatorns roll i förskolans kvalitetsarbete.

Med inspektionsrapporten, medarbetarnas utvärderingar och resultatet från förskoleundersökningen som grund har ledningen tagit fram enhetens operativa vision:

- Likvärdiga pedagogiska miljöer som stödjer barnens utveckling och lärande.
- Gemensam syn kring kunskap och lärande, baserad på vetenskapliga teorier och forskning.
- Gemensamma verktyg och former för systematiskt kvalitetsarbete.
- En enhet där vi delar med oss av, och får del av varandras kunskaper, erfarenheter och goda exempel.

Enhetens utvecklingsområden 2015:

- Dokumentation av barnens förändrade kunnande kring språk och matematik
- Modersmål och hur vi systematiskt arbetar med det
- Hur vi baserar vårt arbete på vetenskapliga teorier och aktuell forskning
- interkulturalitet och normkritik, vad innebär det för oss på våra förskolor och enligt våra styrdokument.

Dessa områden kommer vi att fokusera extra på när vi utvecklar vårt innehåll och pedagogiska miljöer för att stödja barnens utveckling och lärande. I våra nätverk kommer vi att fortsätta arbeta med vår modell för uppföljning och reflektion genom pedagogisk dokumentation, samt fördjupa oss i vårt arbete med likabehandling. Detta kommer att även att vara temat för enhetens planeringsdagar i maj tillsammans med en föreläsning kring vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

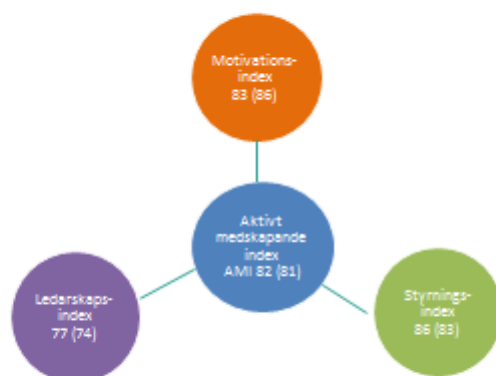
Chef- och ledarskap

Ledarskapsidé

- Mål och budskap – skollag, läroplan kopplat till enhetens och förskolornas utvecklingsområden.
- Tydlighet och förväntningar – höga förväntningar på chef och medarbetare. Tydlighet och utrymme för reflektion och varje medarbetares eget ansvar.
- Återkoppling – ger förutsättning för utveckling. Skriftligt och muntligt till arbetsgruppen och individen. Skapa en kultur där kollegor är viktiga för varandra i den dagliga återkopplingen.
- En närvarande och coachande chef, Lyssnar och ställer frågor, uppmärksammar och ger återkoppling på medarbetarnas arbete och förhållningssätt. Medarbetarna får själva komma fram till lösning på problem, ger utrymme för eget ansvar. Skapa forum för möten.
- Dialog och delaktighet – Dialog breddar perspektiv och skapar insikter som i sin tur kan ge upphov till nya tankar och sätt att agera. Genom att informera, skapa utrymme för reflektion och involvera medarbetarna verksamhetsutvecklingen skapas delaktighet. Ömsesidighet
- Öppenhet och respekt – Ett klimat präglad av öppenhet och ömsesidig respekt och förmåga att lyssna på varandra. Ett gott ledarskap är beroende av medarbetarna. Ledarskap är relation.

Medarbetare

Medarbetarenkät

Enheten hade ett gott resultat i medarbetarenkäten med ett AMI (Aktivt medskaparindex) på 82. Medarbetarna anser att deras arbete är viktigt, att de känner sig delaktiga och har en bra arbetssituation som de kan påverka. Medarbetarenkäten lyfts på enhetens gemensamma APT. Varje förskola tar sedan fram sina egna utvecklingsområden. Detta följs sedan upp under våren.

Utifrån enhetens operativa vision kommer vi se över kompetensutvecklingen för medarbetarna. Vi kommer under 2015 satsa på fördjupning av förskollärares och barnskötares kunskaper kring pedagogisk dokumentation utifrån vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Samt likabehandling, interkulturalitet och genus med våra nätverksgrupper, kvällsföreläsningar och planeringsdagar som forum för intern och extern kompetensutveckling. Vi kommer även att ha föreläsning kring barns språkutveckling för all förskolepersonal, "retoriklektion i förskolan". Utöver det har vi förskollärare som är läsombud på varje förskola som ingår i stadens lässatsning. Inom enheten har vi en förskollärare som kommer att få fördjupad kompetensutveckling inom språkutveckling och flerspråkighet. Tre barnskötare vidareutbildar sig till förskollärare. Två medarbetare med lärarutbildning har påbörjat validering av sin utbildning till legitimerade förskollärare. En av de utmaningar vi står inför är att kunna rekrytera legitimerade förskollärare till våra förskolor.

Vi kommer att fortsätta att stärka förskollärarnas roll som pedagogiska ledare i arbetslagen genom interna nätverk och tydligt mandat i olika pedagogiska forum på förskolan.

Sedan PIM avslutas i Mediatekets regi ska enheten se över hur vi ska arbeta vidare för att personalen ska ha grundläggande kunskaper i IKT (Informations och kommunikations teknik). Vi har köpt in 10 "lärplattor" och kommer starta upp en projektgrupp som ska formulera syfte och arbetssätt med "lärplatta", för att det ska bli ett lärande verktyg

tillsammans med barnen. Vi har även köpt in 7 projektorer som ska användas i pedagogiskt syfte tillsammans med barnen. Detta arbetssätt pågår redan på några förskolor och kan spridas genom goda exempel i våra nätverk.

Värdegrund

Förskolan vilar på demokratins grund och ska främja alla barns utveckling och lärande.

Vi vill skapa en förskola där barnen känner glädje, trygghet och tillit. Vi strävar efter att alla barn ska ha roligt och känna lust att möta nya utmaningar. Vi erbjuder en stimulerande inne- och utemiljö som lockar till lek, fantasi och aktivitet. Vi strävar efter att barnen ska få lära sig med alla sinnen samt känna nyfikenhet att utforska sin omgivning. Hos oss blir alla barn sedda, hörda, bekräftade och respekterade som individer. Vi ser olikheter som en tillgång och styrka i gruppen. Vi ger barnen möjlighet att påverka och göra egna val i verksamheten. Vi samarbetar med föräldrar/vårdnadshavare så att barnen utvecklas till trygga och hänsynsfulla individer med emotionell och social kompetens.

Trygghet, demokrati och respekt är de begrepp på vilka vi grundlägger hela enhetens verksamhet. Värdegrunden har vuxit fram genom åren. För att skapa en värdegrund som är gemensam för hela enheten och även inkluderar de två förskolor som är nyligen tillkomna kommer vi under vårterminen arbeta intensivt med detta i både nätverk och planeringsdagar.

KF:s inriktningsmål:

1. Ett Stockholm som håller samman

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Alla barn i Stockholm har jämlika uppväxtvillkor

Nämndmål:

Barn har jämlika uppväxtvillkor

Beskrivning

Socialtjänstlagen slår fast att barnets bästa ska vara avgörande vid beslut och andra åtgärder som rör vård- och behandlingsinsatser. Barn till ensamstående föräldrar som uppstår ekonomiskt bistånd ska särskilt uppmärksammas.

Förväntat resultat

Barn och unga får sina behov tillgodosedda.

Åtagande:

Varje barns behov tillgodoses

Förväntat resultat

Barnen är delaktiga i sina egna läroprocesser

Arbetet utgår från pedagogernas observationer och dokumentation

Arbetet utgår från de eventuella handlingsplaner som finns för enskilda barn

Arbetssätt

Våra observationer uppmärksammar varje barns behov och vi uppmärksammar särskilt barn i behov av särskilt stöd. De barn som tillfälligt eller varaktigt behöver mer stöd än andra får det. Vi involverar barnets föräldrar i ett tidigt skede. Vi utgår från förskoleenhetens gemensamma dokument vid inskolnings-, uppföljnings- och utvecklingssamtal.

Vi följer framtagna riktlinjer från Östermalms stadsdelsförvaltning för de barn som behöver särskilt stöd. Arbetet med barn i behov av särskilt stöd utgår från att, i första hand, göra förändringar i verksamheten med egna resurser så långt det är möjligt. Pedagogerna gör en kartläggning av arbetssätt, organisation och andra förutsättningar och förskolechef eller biträdande förskolechef har minst ett samtal med pedagogerna på avdelningen innan eventuell kontakt tas med stödteamet. Vi utarbetar en handlingsplan och vid behov ansöker vi om verksamhetsstöd. Verksamhetsstödet följs upp av stödteamet och ledning systematiskt under året.

All kontakt med stödteamet sker i samråd med föräldrar och vid behov kontaktas även extern expertis. Vi medverkar aktivt i förvaltningens satsning på tydliggörande pedagogik med de avdelningar som behöver arbeta med TAKK, bildstöd, förhållningssätt och/eller utvecklande metoder för lågaffektivt bemötande m.m. Enhetens ena biträdande förskolechef medverkar i BIBASS-nätverket inom stadsdelen.

Resursanvändning

Pedagoger
Förvaltningens stödteam
Föräldrar
Ledning
Extern expertis
Enhetens gemensamma dokument
Observationer

Uppföljning

Tertialrapport
Brukarundersökning
Stödteamet och handlingsplan
Resultatet av ev. verksamhetsstöds insatser
Observation
Utvecklingssamtal
Barnintervju
Veckoreflektion
Pedagogiskt forum

Nämndmål:

Förskola, skola och socialtjänst samverkar

Beskrivning

En god skolgång utgör en av de främsta skyddsfaktorerna för barn och unga som riskerar att

fara illa. Förebyggande arbete och tidiga insatser ska prioriteras. Barn och personal i förskola ska känna till barnets rättigheter enligt Barnkonventionen och vart de kan vända sig när rättigheter inte tillgodoses. Samverkan mellan förskola, skola och socialtjänst ska vara välfungerande.

Förväntat resultat

Breddad samverkan mellan förskola, skola och socialtjänst bidrar till att barn och unga får sina behov tillgodosedda.

Åtagande:

Enheten samarbetar med socialtjänsten

Förväntat resultat

Alla medarbetare känner till och arbetar med barns rättigheter enligt Barnkonventionen
Alla medarbetare vet vart de ska vända sig när barns rättigheter inte tillgodoses

Arbetssätt

Medarbetare känner till sina skyldigheter enligt socialtjänstlagen och arbetar enligt Barnkonventionen
Arbetslaget använder litteratur som är anpassat direkt till barn baserade på Barnkonventionen

Resursanvändning

- Skollagen
 - Lpfö 98/10
 - Socialtjänstlagen
 - KF:s budget 2015
 - Förskoleprogrammet
 - FNs barnkonvention
- Barnböcker om Barnkonventionen

Uppföljning

APT, enhetens styrgrupp, pedagogiskt forum

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2 Utbildningen har hög kvalitet och elever får tid för lärande

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel enheter som genomför systematiskt barnsäkerhetsarbete		tas fram av nämnden	År
 Andel förskollärare av antal anställda		39 %	År
 Andel förskollärare med kompetens inom genuspedagogik/normkritik		fastställs 2015	År
 Andel förskolor med mindre än 25 procent förskollärare		fastställs 2015	År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicit et
 Andel nöjda föräldrar		85 %	År
 Antal barn per grupp		16	År
 Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)		4,9	År
 Personalens bedömning av "förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling"		3,7	År

Nämndmål:

Förskolorna samverkar med föräldrar och med grundskolan

Beskrivning

Föräldrarna ges möjlighet till inflytande i olika former i syfte att samverka kring sitt barns allsidiga utveckling. Stadens rutiner för övergång mellan förskola och skola skapar en gemensam grundsyn och förutsättningar för barns livslånga lärande.

Förväntat resultat

Resultatet för samverkan med hemmet mäts med indikatorn andel nöjda föräldrar.

Åtagande:

Barnens övergång mellan förskolan och skolan sker i samarbete med föräldrar/vårdnadshavare

Förväntat resultat

Kriterier:

Barnens styrkor, förmågor och behov har blivit synliggjorda

Barn och föräldrar/vårdnadshavare är delaktiga i övergången till skolan

Förskolans arbetssätt kring barnen har lyfts fram till skolan

Arbetssätt

Övergången till skolan sker i samarbete med skola och föräldrar.

Vi arbetar efter Östermalms gemensamma plattform för samarbete förskola - skola, Fösk.

I våra femårsgrupper ger vi barnen utmaningar så att de känner sig trygga och väl förberedda till att börja i förskoleklass.

De blivande skolbarnen besöker en av enhetens samarbetsskolor, Gärdesskolan eller Östermalmsskolan, under maj/juni månad.

Förskolan erbjuder föräldrarna ett avslutningssamtal i samband med övergången till skolan.

Förskollärare beskriver förskolans arbetssätt och barnet utifrån förmågor och behov.

Förskolan överlämnar allmän information om förskolan/barngruppen till förskoleklassens personal, för en övergripande bild om hur gruppen fungerar. För barn i behov av särskilt stöd upprättas handlingsplan och överlämnandesamtal genomförs tillsammans med föräldrar/vårdnadshavare, samordnare och skola.

Resursanvändning

Det avsätts tid för upprättande av handlingsplaner och samtal med föräldrar/vårdnadshavare

Uppföljning

Pedagogiskt forum, APT och planeringsdagar.

Utveckling

Utveckla formerna för samverkan med skolan. Förskolan lämnar vidare ett urval av dokumentation från gruppens sista år i förskolan till skolan, med barnens undersökande och intresse, samarbetet i gruppen och arbetssättet på förskolan.

Åtagande:

Föräldrar/Vårdnadshavare har delaktighet och inflytande i förskolans verksamhet

Förväntat resultat**Kriterier:**

Föräldrar/Vårdnadshavare uttrycker att de känner sig nöjda

Föräldrar/Vårdnadshavare har regelbunden dialog med förskolan om det egna barnets utveckling, lärande och välbefinnande

Föräldrar/Vårdnadshavare har kännedom om verksamheten, dess mål, innehåll och syfte

Föräldrar/Vårdnadshavare kommer med tankar, synpunkter och frågor till förskolan

Arbetssätt

Vi för en daglig dialog med föräldrar/vårdnadshavare och informerar skriftlig om verksamheten, barnens utforskande och pedagogiska tankar, i informationsbrev.

Vi möter upp föräldrar/vårdnadshavare i deras frågor och undringar när de uppstår, via mejl, telefonsamtal, bjuder in till besök på förskolan eller möte.

Pedagogisk dokumentation över barnens utveckling och lärande finns synlig på förskolan, både på anslagstavla och i barnens egna pärmar.

Vi arbetar för att involvera föräldrar/vårdnadshavare i förskolans uppdrag. Vi ser gärna att föräldrar/vårdnadshavare deltar under en hel eller halv dag på förskolan för att få kännedom om verksamheten.

Vi arbetar med föräldraaktiv inskolning, föräldrar/vårdnadshavare är med barnet under 3-5 hela dagar. Det skapar förutsättningar för tillit, samarbete och kännedom om förskolans uppdrag och arbetssätt. I det språkutvecklande arbetet har vi ett särskilt samarbete med föräldrar/vårdnadshavare till de barn med annat modersmål än svenska. I samband med inskolningen har vi ett enskilt inskolningssamtal med varje familj. Föräldrar/Vårdnadshavare får övergripande information om enhetens förskolor och verksamhet.

Samverkan sker tillsammans med föräldrar/vårdnadshavare kring barnet och verksamhetens normer och regler.

Våra styrdokument finns tillgängliga för föräldrar/vårdnadshavare.

Alla föräldrar/vårdnadshavare inbjuds till utvecklingssamtal två gånger per år, med ett för enheten gemensamt underlag, som tillsammans med olika dokumentationer visar på vilket sätt förskolan bidragit till barnets välbefinnande, utveckling och lärande.

Ett föräldramöte per termin på respektive förskola.

Förskolerådsmöte två till tre gånger per år på respektive förskola. Där deltar representanterna, förskollärare och förskolechef/bitr. förskolechef.

Vi uppmanar föräldrar/vårdnadshavare att svara på stadens förskoleenkät som är årligen återkommande. Det är ett viktigt underlag för vårt systematiska kvalitetsarbete.

Varje förskola har sina egna traditioner för umgänge tillsammans med föräldrar/vårdnadshavare t ex luciafirande, sommarfest mm.

Resursanvändning

Förskollärarna avsätter tid för samtal och möten med föräldrar/vårdnadshavare.

Enheten har ett gemensamt underlag för utvecklingssamtal, som kopplar till LPFÖ-98 (2010).

Föräldrar/Vårdnadshavare kan genom förskolerådet, två till tre gånger per verksamhetsår, framföra synpunkter som återkopplas till förskolepersonalen och/eller tas upp på föräldramötet en gång per termin.

Klagomålshantering

Uppföljning

I daglig dialog med föräldrar/vårdnadshavare på förskolan.

I dialog med förskolerådet.

Förskoleenkäternas resultat tolkas och utvärderas i ledningsgruppen och på varje förskola, följs upp på förskolornas föräldramöte.

I utvecklingssamtal två gånger per år.

Följs upp i T2, kvalitetsredovisning och verksamhetsberättelse.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Barn i behov av särskilt stöd	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Varje barn utvecklar sina språkliga, kommunikativa och matematiska förmågor och kunskaper

Beskrivning

Arbetet med språkutveckling och matematik är prioriterade områden där arbetet i förskolan fördjupas för att lägga en god grund för framtidens skolelever. Det är viktigt att de pedagogiska miljöerna utvecklas.

Förväntat resultat

Resultatet på barns språkliga, kommunikativa och matematiska utveckling samt på pedagogisk miljö och material uppgår till nivå fyra i stadens kvalitetsindikator.

Förskoleundersökningens resultat för index Utveckling och lärande uppgår till 86.

Åtagande:

Barnen har tillgång till kreativa och utvecklande pedagogiska miljöer för undersökande, samspel och lek

Förväntat resultat

Barn använder miljö och material i lek och utforskande.
Barnens intressen och projektarbeten är synliga i miljön.
Materialet är tillgängligt för barnen.
Barnen har olika mötesplatser

Arbetssätt

Förskolan erbjuder en miljö där barnen får prova på, skapa, undersöka, reflektera och möta nya utmaningar tillsammans med andra barn och vuxna.

Miljön är kreativ, tillåtande, lustfylld och tilltalande för barnen.
Var sak har sin plats och tydliggörs av fotografier.
Det syns i miljön vad barnen är nyfikna på och vilket projektarbete som pågår.
Barnen har tillgång till materialet under hela dagen.
Miljön erbjuder utmaning och variation och är föränderlig utifrån barngruppens intressen och behov.
Barnen är delaktiga i miljöns utformning
Det finns plats för skapande, fantasi, bygg och konstruktion, sång, musik, dans, vila, reflektion, koncentration, drama, rollek, utklädning, sagor, böcker, bokstäver, samling, naturvetenskap, matematik mm.
Miljön möjliggör möten mellan barnen och stimulerar kommunikation och språkutveckling.
Den pedagogiska miljön och material är genomtänkt ur ett genusperspektiv och likabehandlingsperspektiv.
IKT är tillgängligt för barnen och används delvis i olika aktiviteter.
Alla barn inkluderas i lärandeprocesser, hänsyn tas till barnens olika förutsättningar och behov.

Resursanvändning

Pedagogisk dokumentation
Observationer
Kartläggning
Veckoreflekktion

Uppföljning

Uppföljning av pedagogisk dokumentation, observationer och intervjuer i arbetslagens veckoreflekktioner. Resultatet av intervjuerna, observationer och den pedagogiska dokumentationen används i veckoreflekktionerna i arbetslaget och förskolornas pedagogiska forum. Detta används sedan som underlag vid utvecklingssamtal med föräldrar/vårdnadshavare en gång per termin. Det följs sedan upp i arbetslagen två gånger per termin och tillsammans med självvärderingen av Stockholms stads kvalitetsindikator i den årliga utvärderingen av verksamheten. Samt i stadens förskoleundersökning, T2,

kvalitetsredovisning och verksamhetsberättelse.

Utveckling

Den pedagogiska miljön är kreativ, utmanande, lustfylld och tilltalande både inne och ute. Enhetens förskolor har likvärdiga pedagogiska miljöer.

Åtagande:

Barnen utvecklar sina språk och kommunikativa förmågor

Förväntat resultat

Kriterier:

Barnen kommunicerar och för dialog med andra barn och vuxna

Barnen uttrycker idéer, känslor, åsikter, kan förhandla och argumentera

Barnen provar, upptäcker och förstår nya ord och begrepp i sitt undersökande av omvärlden

Arbetssätt

Barnen får i mindre grupper närma sig olika frågeställningar och ämnesområden genom tema och projektarbeten.

Barnen får återkomma till sina tankar, teorier och frågeställningar vid flera tillfällen. De pratar, berättar och lyssnar tillsammans med andra om sina upptäckter. Varje projekt tillfälle börjar med en återkoppling till förra gången. Barnen får sätta ord på sina tankar och sitt görande. Förskolepersonalen använder ett rikt språk tillsammans med barnen och introducerar nya ord som t ex finns i projekten. Samtalen mellan och med barnen får ta tid, vi ställer frågor och kommenterar för att föra samtalet vidare, uppmuntra och utmana barnen i deras språkanvändning. Vi skapar mötesplatser i våra pedagogiska miljöer, mellan barn - barn och barn - vuxna, som inspirerar till dialog och kommunikation. Barnen får tillgång till många olika uttryckssätt t ex. matematik, naturvetenskap, dans, sång och musik, rörelse, skapande mm som kopplas till projekten och aktiviteter. Böcker med olika typer av texter t.ex. fakta och sagor, samt böcker på olika språk finns på förskolan. Förskolepersonalen läser högt för barnen och samtalar om och följer upp texten.

Alla barn inkluderas i lärandeprocesser, hänsyn tas till barnens olika förutsättningar och behov. Barnen har samma förutsättningar att utveckla ett rikt språk oavsett kön, alla barn har samma talutrymme. Miljön är tydlig och barnens vardag tydliggörs och blir överskådlig genom text och bilder och vid behov tecken till tal.

Barnets modersmål och kultur finns synligt på förskolan, t.ex. alfabet och välkomstfraser på barnens modersmål i skrift. Barnens modersmål finns också med i projekten genom t ex att viktiga nyckelord finns på alla barns modersmål i både tal och skrift.

Förskollärarna använder sig av språkdomäner tillsammans med föräldrarna i inskolningssamtalen. Det är ett dokument som används för att kartlägga och synliggöra vilka språk barnen talar i olika sammanhang.

Alla förskolor har ett läsombud som deltar i stadsdelens nätverk för "lässatsning inom förskolan".

Förskollärarna ansvarar för att barnens språkliga och kommunikativa utveckling dokumenteras och följs upp. Arbetslagen reflekterar kring barnens språkliga utveckling genom pedagogisk dokumentation.

Resursanvändning

Språkstimulerande material och miljö
Bibliotek
Östermalms gemensamma språkplattform
Tid avsätts för läsombudsmöten och uppföljning och reflektion
Tid avsätts för kartläggning och handlingsplan för flerspråkiga barn
IT-material/utrustning
Kurser/föreläsningar i barns språkutveckling och flerspråkighet
Litteratur om språkutvecklande arbetssätt

Uppföljning

Uppföljning av pedagogisk dokumentation, observationer och intervjuer i arbetslagens veckoreflektioner. Resultatet av intervjuerna, observationer och den pedagogiska dokumentationen används i veckoreflektionerna i arbetslaget och förskolornas pedagogiska forum. Detta används sedan som underlag vid utvecklingssamtal med föräldrar/vårdnadshavare en gång per termin. Det följs sedan upp i arbetslagen två gånger per termin och tillsammans med självvärderingen av Stockholms stads kvalitetsindikator i den årliga utvärderingen av verksamheten. Samt i stadens förskoleundersökning, T2, kvalitetsredovisning och verksamhetsberättelse.

Utveckling

Tydligare dokumenterade strategier och arbetssätt för att bättre kunna följa upp och synliggöra resultatet av arbetet med barns språkutveckling och barns flerspråkighet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kvalitetsindikator	2015-01-01	2015-11-30

Åtagande:

Barnen utvecklar sitt matematiska, tekniska och naturvetenskapliga tänkande

Förväntat resultat

Kriterier:

Barnen har förståelse för mängd, antal, volym och vikt, gör jämförelser, sorterar och kategoriserar
Barnen använder sig av matematik, teknik och naturvetenskap för att lösa problem, föra resonemang och undersöka sin närmiljö
Barnen experimenterar, vågar chansa, ställer hypoteser och drar slutsatser i sitt matematiska och naturvetenskapliga undersökande.

Arbetssätt

Förskolorna bedriver en verksamhet där barnen får observera, klassificera och sortera, ställa en hypotes, undersöka, dra slutsatser och kommunicera sina upptäckter.
Vi observerar och för diskussion kring förskolans miljö, material och förhållningssätt ur ett matematiskt och naturvetenskapligt perspektiv. Barnen har möjlighet att undersöka matematiska och naturvetenskapliga begrepp i projekt och i lek. Förskolepersonalen planerar

för och det finns utrymme i miljön för undersökande och experimenterande av olika slag. Vi använder oss medvetet av ämnesrelaterade begrepp och termer i vårt arbete med barnen. Barnen får prova olika tekniker och material både enskilt och i grupp.

Miljön innehåller material där barnen kan se mängd och antal, t ex siffror och symboler, material där barnen kan undersöka volym, ösa i och ur, väga och mäta, material som barnen kan sortera och göra jämförelser med i t ex bygghörnan. Byggmaterialet är varierande kort och långt, mjukt och hårt, olika geometriska former.

Vi använder språket i vardagliga situationer som uppmärksammar barnen på mängd och antal t ex vid av- och påklädning. Vi sätter ord på barnens görande t ex när de öser, håller, utforskar volym, sorterar, mäter etc. Vi erbjuder barnen ytterligare material som kan locka till fortsatt intresse, variation och nyanser av t ex papper och färger, material av olika tjocklek och längd mm

Vi använder t ex sagor och faktaböcker för att introducera olika begrepp, t ex först - sist, över - under, stor - liten.

Alla barn inkluderas i lärandeprocesser och hänsyn tas till barnens olika förutsättningar och behov.

Förskollärarna ansvarar för att dokumentera och följa upp barnens förändrade matematiska, tekniska och naturvetenskapliga kunskande. Vi använder bl.a. projektstillfällena för att på ett genomtänkt och planerat sätt få in matematiska utmaningar för barnen, där barnen får prova matematiken och begreppen.

Resursanvändning

Tid avsätts för veckoreflektion i arbetslagen

Pedagogisk dokumentation för att synliggöra barnens utveckling och lärande

Förskolornas miljöer och material, såväl ute som inne.

Litteratur, kurser och föreläsningar om barns matematiska och naturvetenskapliga lärande

Uppföljning

Uppföljning av pedagogisk dokumentation, observationer och intervjuer i arbetslagens veckoreflektioner. Resultatet av intervjuerna, observationer och den pedagogiska dokumentationen används i veckoreflektionerna i arbetslaget och förskolornas pedagogiska forum. Detta används sedan som underlag vid utvecklingssamtal med föräldrar/vårdnadshavare en gång per termin. Det följs sedan upp i arbetslagen två gånger per termin och tillsammans med självvärderingen av Stockholms stads kvalitetsindikator i den årliga utvärderingen av verksamheten. Samt i stadens förskoleundersökning, T2, kvalitetsredovisning och verksamhetsberättelse.

Utveckling

Ökad tillgång till ett mer varierat material som stimulerar till fördjupning och lek med matematiskt, tekniskt och naturvetenskapligt tänkande och begrepp.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
De pedagogiska miljöerna utvecklas enligt kvalitetsindikatorns områden	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Varje barn utvecklas utifrån sina intressen och förmågor

Beskrivning

Som en del av demokratiuppdraget arbetar förskolan aktivt med antirasism, normkritik och jämställdhet inom alla delar av verksamheten. Varje barn breddar sina intressen och utvidgar sina möjligheter att utvecklas och lära på alla områden, oavsett kön.

Förväntat resultat

Förskoleundersökningens resultat för index Normer och värden uppgår till 92.

Åtagande:

Barnen har inflytande över sina lärprocesser och sin dag på förskolan

Förväntat resultat

Barnens tankar, idéer och erfarenheter synliggörs och används i projekt och aktiviteter
Alla barn är inkluderade i olika lärprocesser

Arbetssätt

Den pedagogiska dokumentationen utgör underlaget för hur vi ger barnen möjlighet att vara delaktiga i att utforma innehållet i sin egen vardag. Det sker med hjälp av foto, film, anteckningar mm som vi analyserar och tolkar, i både personalgrupp och barngrupp. Barnens förslag och intressen leder till undersökande projekt i barngruppen. Vi är nyfikna på barnens erfarenheter och har tillit till deras kunskaper. Vi intervjuar barnen, samt observerar och dokumenterar vad som pågår i barngruppen för att få tillgång till barnens synpunkter och tankar för att utveckla arbetet. Alla barn inkluderas i lärandeprocesser, hänsyn tas till barnens olika förutsättningar och behov. Barnen får ta del av sitt eget och andras lärande genom gemensamma reflektioner med kamrater och vuxna. Förskolepersonalen tar del av barnens tankar och idéer det bildar underlag för riktning och innehåll i arbetet, samt den pedagogiska miljön och materialval. Barnen gör val av aktivitet under eftermiddagen i stationssystem, men också genom att t.ex. välja matplats eller sång på samlingen. I de projekt som skapas kring barnens intressen arbetar barnen i olika grupper, med olika material och under olika lång tid utifrån sina egna behov och intressen. Ett stort urval av material i miljön är tillgängligt för barnen under hela dagen och personalen introducerar barnen till nya material och aktiviteter. Barnen uppmuntras till att ta eget ansvar, efter förmåga, och vara delaktiga i sin vardag. Vi vuxna är förebilder för barnen och tar tillsammans med barnen ansvar för miljön. Miljön och materialet är tydligt och strukturerat och uppmuntrar barnen till initiativ. Vi uppmuntrar barnen att prova nya aktiviteter och material. Vi utgår från barnens intressen och projektarbeten när miljön utformas. Barnen har tillgång till material för att utforska temat under hela dagen.

Resursanvändning

Pedagogiska miljöer och material
Intervjuer av barnen
Veckoreflekation

Förskollärarna ansvarar för att barnen har inflytande över sitt eget lärande och sin dag.

Uppföljning

Uppföljning av pedagogisk dokumentation, observationer och intervjuer i arbetslagens veckoreflektioner. Resultatet av intervjuerna, observationer och den pedagogiska dokumentationen används i veckoreflektionerna i arbetslaget och förskolornas pedagogiska forum. Detta används sedan som underlag vid utvecklingssamtal med föräldrar/vårdnadshavare en gång per termin. Det följs sedan upp i arbetslagen två gånger per termin och tillsammans med självvärderingen av Stockholms stads kvalitetsindikator i den årliga utvärderingen av verksamheten. Samt i stadens förskoleundersökning, T2, kvalitetsredovisning och verksamhetsberättelse.

Åtagande:

Barnen har tilltro till sina förmågor och förståelse för sin omvärld

Förväntat resultat

Kriterier:

Barnen har en positiv bild av sig själva, ser sig själv och andra som lärande individer
Barn lyssnar på varandra, förhandlar och kompromissar och löser konflikter utan våld
Barnen lever sig in i andra människors situation samt visar vilja att hjälpa andra

Arbetssätt

Vi är nyfikna på barnens erfarenheter och har tillit till deras kunskaper. Vi intervjuar barnen, samt observerar och dokumenterar vad som pågår i barngruppen för att få tillgång till barnens synpunkter och tankar för att utveckla arbetet och ta beslut. Barnen får ta del av sitt eget och andras lärande genom gemensamma reflektioner med kamrater och vuxna.

Förskolepersonalen tar del av barnens tankar och idéer och de bildar underlag för riktning och innehåll i arbetet, samt den pedagogiska miljön och materialval. Alla barn inkluderas i lärandeprocesser och hänsyn tas till barnens olika förutsättningar och behov. Alla barn har samma möjligheter att prova aktiviteter och olika material, liksom att uttrycka sig, samtala och visa känslor oavsett kön. Förskolepersonalen hjälper barnen att bearbeta konflikter och lyfter fram och problematiserar olika livsfrågor och dilemman. Vi vuxna är förebilder för barnen och visar respekt för varandra och för barnen. Föräldrar/vårdnadshavare är viktiga samarbetspartners när det gäller att diskutera förskolans regler och förhållningssätt. Barnen uppmuntras till att ta eget ansvar, efter förmåga, och vara delaktiga i sin vardag på förskolan.

Vårt arbete och bemötande utgår från Läroplanens intentioner och förskolans likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling, där varje arbetslag ska göra en kartläggning inför upprättandet av likabehandlingsplanen. Barnens vardagsinflytande i verksamheten synliggörs, tydliggörs och återkopplas.

Resursanvändning

Pedagogisk miljö och material.

Personalens förhållningssätt och kompetens.

Förskollärare och barnskötare organiserar dagen för att möjliggöra barns inflytande.

Tid avsätts för förskollärarnas utvecklingstid och arbetslagens veckoreflekation.

Uppföljning

Uppföljning av pedagogisk dokumentation, observationer och intervjuer i arbetslagens veckoreflekationer. Resultatet av intervjuerna, observationer och den pedagogiska dokumentationen används i veckoreflekationerna i arbetslaget och förskolornas pedagogiska forum. Detta används sedan som underlag vid utvecklingssamtal med föräldrar/vårdnadshavare en gång per termin. Det följs sedan upp i arbetslagen två gånger per termin och tillsammans med självvärderingen av Stockholms stads kvalitetsindikator i den årliga utvärderingen av verksamheten. Samt i stadens förskoleundersökning, T2, kvalitetsredovisning och verksamhetsberättelse.

Utveckling

Barnen utvecklar sin förmåga att upptäcka, reflektera över och ta ställning till olika etiska dilemman och livsfrågor i vardagen.
Barnens delaktighet och inflytande ger bättre och bredare beslutsunderlag och demokratiska medborgare.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Alla barn har lika möjligheter i förskolan och skolan

Nämndmål:

Alla barn har lika möjligheter i förskolan

Beskrivning

I vårt mångkulturella samhälle fyller det svenska språket en viktig sammanhållande funktion och litteraturen har en given plats i förskolan. Genom en strukturerad samverkan mellan förskolan och kulturlivet finns en unik möjlighet att säkra barns rätt till kulturell delaktighet och eget skapande. Varje barn är inkluderat och erbjuds förutsättningar att bli medborgare som bidrar till att utveckla det framtida samhället. Ett utvecklingsområde är arbetet med flerspråkiga barn och interkulturellt arbete.

Förväntat resultat

Förskoleundersökningens resultat för index Inflytande och delaktighet uppgår till 89.

Åtagande:

Barnen har lika rättigheter och möjligheter

Förväntat resultat

Barnen lever sig in i andra människors situation samt visar vilja att hjälpa andra
Barnen visar förmåga att upptäcka, reflektera över och ta ställning till olika etiska dilemman och livsfrågor i vardagen
Barnen visar förståelse för att alla människor har lika värde
Varje barn får sina behov respekterade, tillgodosedda och får uppleva sitt eget värde.

Arbetssätt

Förskolepersonalen lyfter och hanterar tillsammans med barnen vardagens händelser, konflikter och dilemman när de uppstår. Barnen får under längre tid samtala, leka gruppstärkande lekar och rollekar och dramatisera hur vi är bra kamrater till varandra och uppmärksamma varje barns positiva egenskaper och förmågor. Genom lek utvecklar barnen sin sociala förmåga, hur man samarbetar, kompromissar, visar hänsyn och känner empati. För att utveckla barnens empatiska förmåga finns förskolepersonalen tillhands när det uppstår konflikter, vi hjälper barnen att lösa dem om det behövs. Förskolepersonalen uppmärksammar och stärker barnens förmågor genom att arbeta i mindre grupper, observera och reflektera tillsammans med barnen. Förskolepersonalen visar tillit till barnens kompetenser och förmågor genom att lyssna på och ge utrymme för barnens tankar och teorier i projektarbete och vardagssituationer. Att samarbeta i gemensamma projekt skapar delaktighet och tillhörighet, alla bidrar och är viktiga för gruppen. Förskolepersonalen organiserar dagen så att barnen vistas i olika och mindre sammanhang under dagen för att de ska få möta olika barn. Aktiviteter och miljöer ordnas så att barnen kan delta utifrån sina förutsättningar. Genom lek och projekt stimulera barnens samspel och hjälpa dem att bearbeta konflikter och reda ut missförstånd, kompromissa och respektera varandra. Vi har ett demokratiskt arbetssätt där vi "gör demokrati" tillsammans med barnen. Vi samarbetar med hemmen kring fostran, diskuterar regler och förhållningssätt i förskolan. Förskolepersonalen är nyfikna på och tar tillvara på barnens erfarenheter i projekt och aktiviteter och ser deras olikheter som tillgång med ett normkritiskt förhållningssätt. Varje barn är inkluderat och erbjuds förutsättningar att bli medborgare som bidrar till att utveckla det framtida samhället. Ett utvecklingsområde är arbetet med flerspråkiga barn och interkulturellt arbete. Detta sker genom dokumentation, intervjuer av barnen och reflektion tillsammans med barnen. Varje förskola har ett läsobud som genom Stockholms stads lässatsning vidareutvecklar sina kunskaper i samarbete med Östermalms bibliotek som Östermalms stadsdelsförvaltning startade under året. Det är en satsning på läsning i förskolan för att bli inspirera pedagogerna i arbetet med högläsning och berättande på förskolan.

Resursanvändning

Personalens kompetens och erfarenheter

Tid avsätts för att kartlägga inför, samt upprätta likabehandlingsplan

Tid avsätts för veckoreflektion i arbetslagen

Tid avsätts för förskolornas läsobud

Uppföljning

Veckoreflektion, APT, pedagogiskt forum, Tertialrapport 1 och 2, kvalitetsredovisning och verksamhetsberättelse.

Utveckling

Barnen utvecklar förståelse för vårt samhälles gemensamma demokratiska värderingar

KF:s inriktningsmål:

2. Ett klimatsmart Stockholm

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Stockholm är klimatneutralt

Indikator	Arsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel av stadens verksamheter som sorterar ut matavfall för biologisk behandling		fastställs 2015	År
 Elanvändning per kvadratmeter		32 kWh	År

Nämndmål:

Verksamheterna är miljösmarta

Beskrivning

Nämnden bidrar till en hållbar livsmiljö genom att minska miljöpåverkan från sina egna verksamheter och verka för att stadsmiljön utvecklas på ett hållbart sätt. Stadens miljöprogram och kemikalieplan följs, liksom nämndens policy för resor i tjänsten.

Förväntat resultat

Minskad negativ miljöpåverkan, ökad klimatanpassning och fler grönskande utomhusmiljöer. Stadsmiljön utvecklas på ett hållbart sätt.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Enheterna ska gå igenom miljöplanen och rapportera avvikelser i tertialrapporter och verksamhetsberättelse	2015-01-01	2015-12-31

Åtagande:

Barn och vuxna har ett miljömedvetet och klimatsmart förhållningssätt

Förväntat resultat

Kriterier:

Barnen visar varsamhet för djur och natur

Källsortering på varje förskola

Arbetssätt

Barnen är delaktiga i naturens kretslopp och får en ökad förståelse om det ekologiska sambandet i naturen genom att vi källsorterar och återvinner vi tillsammans med barnen. I naturgrupperna får barnen utforska skog, växter och djur. Vi samtalar med barnen kring deras tankar om djur, natur och hur man är rädd om sin närmiljö. Vi använder återvunnet material och naturmaterial i t.ex. bygg och konstruktion och i skapande.

Vi minskar elförbrukningen genom att använda torkskåpen mer sparsamt, släcka lampor i tomma rum och fylla tvättmaskinen vid tvätt.

Vid inköp prioriteras miljövänliga alternativ.

Vi har miljöombud på våra förskolor som uppdateras sig i miljöfrågor genom att gå på de kurser som erbjuds.

Vi har stor andel ekologiska livsmedel. Vi samordnar en del inköp mellan förskolorna.

En förskola har matavfallsinsamling för biogas. Arbetar för minskat matsvinn.

Väljer miljömärkta produkter vid inköp av t.ex. förbrukningsmaterial.

Förskolornas miljöombud träffas och utarbetar enhetens miljöplan.

Resursanvändning

Närmiljön

Sopsortering egen hämtning eller i fastigheten.

Medarbetarnas kompetens

Återvinningsmaterial

Östermalms miljöprogram

Tid avsätts för miljöombudsträffar

Uppföljning

Veckoreflekktion i arbetslagen

Miljöombudsträffar

APT (Arbetsplatsträff)

Tertialrapport 1 och 2, verksamhetsberättelse och kvalitetsredovisning

Utveckling

Barnen får ökad förståelse om vad som händer i deras närmiljö och hur de kan bidra till en bättre miljö både i nutid och i framtid.

Bättre verktyg för att mäta och följa upp inköp av miljövänliga produkter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Miljöombud	2015-01-01	2015-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Det är enkelt att välja en miljövänlig livsstil

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel ekologiska livsmedel i stadens egna verksamheter		25 %	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna ta fram kriterier för att undvika barns exponering för skadliga kemikalier på stadens förskolor inom ramen för kemikalieplanen	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

En hållbar och giftfri livsmiljö värnas och utvecklas

Beskrivning

Intensifiera arbetet med att kartlägga och ta bort gifter. Andelen ekologisk mat i verksamheterna ska öka. Stadens miljöplan och kemikalieplan följs.

Förväntat resultat

Ökad andel ekologiska livsmedel, minskad användning och exponering av skadliga kemikalier.

Åtagande:

En hållbar och giftfri livsmiljö värnas och utvecklas

Förväntat resultat

50 % ekologisk/kravmärkt kost

Ökad andel miljövänliga produkter

Arbetssätt

Vi ser över våra plastleksaker och sorterar ut de leksaker som inte fyller en pedagogisk funktion. Gammal elektronik sorteras bort och används inte som leksaker för barnen.

Vid inköp prioriteras miljövänliga alternativ.

Vi har miljöombud på våra förskolor som uppdateras i miljöfrågor genom att gå på de kurser som erbjuds.

Vi har stor andel ekologiska livsmedel. Kockarna träffas och arbetar fram riktlinjer för enhetens kost.

Vi väljer miljömärkta produkter vid inköp av t.ex. förbrukningsmaterial.

Resursanvändning

Tid avsätts för miljöombuden

Tid avsätts för köksmöten

Uppföljning

Tertialrapport 2 och verksamhetsberättelse.

Utveckling

En hållbar och giftfri livsmiljö

3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar		500 st	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska möjliggöra tidsbestämda anställningar, yrkesintroduktionsanställningar och lärlingsanställningar inom sina verksamheter.	2015-01-01	2015-12-31

3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

Nämndmål:

Alla chefer och medarbetare tar ansvar och vidtar åtgärder för att ha budget i balans.

Beskrivning

Genom att både chefer och medarbetare är delaktiga i planering och uppföljning säkerställs en tydlig och kreativ styrning av verksamhet och ekonomi. Personal uppmuntras till att finna kostnadseffektiva lösningar.

Förväntat resultat

Budget i balans på alla enheter

Åtagande:

Vi bedriver ett kostnadseffektivt budgetarbete

Förväntat resultat

Budget i balans

Arbetssätt

Vi har en budgetprognos för hela året.

Vi anpassar bemanning och inköp efter enhetens budget.

Medarbetarna är delaktiga i budgetarbetet.

Månadsuppföljning av budget i samarbete med controller

Vid befarat överskridande vidtar vi åtgärder.

Resursanvändning

Samverkan och APT
Ekonomirapporter

Uppföljning

Månatliga budgetuppföljningar.
Tertialrapporter.
Kontakt med ekonomiavdelning.

Resursanvändning**Budget 2015**

KF:s inriktningsmål:

4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.1 Stockholm är fritt från diskriminering

Nämndmål:

Verksamheterna är fria från diskriminering.**Beskrivning**

Arbetet mot diskriminering tydliggörs och intensifieras. Jämställdhetsplan och likabehandlingsplaner är kända av alla och efterlevs i verksamheterna.

Förväntat resultat

Inga klagomål och synpunkter gällande diskriminering.

Åtagande:

Barnen har lika rättigheter och möjligheter

Förväntat resultat

Barnen lever sig in i andra människors situation samt visar vilja att hjälpa andra
Barnen visar förmåga att upptäcka, reflektera över och ta ställning till olika etiska dilemman och livsfrågor i vardagen
Barnen visar förståelse för att alla människor har lika värde
Varje barn får sina behov respekterade, tillgodosedda och får uppleva sitt eget värde.

Arbetssätt

Likabehandlingsplanen är känd av alla, efterföljas och upprättas kontinuerligt.
Förskolepersonalen lyfter och hanterar tillsammans med barnen vardagens händelser, konflikter och dilemman när de uppstår. Barnen får under längre tid samtala, leka gruppstärkande lekar och rollekar och dramatisera hur vi är bra kamrater till varandra och

uppmärksamma varje barns positiva egenskaper och förmågor. Genom lek utvecklar barnen sin sociala förmåga, hur man samarbetar, kompromissar, visar hänsyn och känner empati. För att utveckla barnens empatiska förmåga finns förskolepersonalen tillhands när det uppstår konflikter, vi hjälper barnen att lösa dem om det behövs. Förskolepersonalen uppmärksammar och stärker barnens förmågor genom att arbeta i mindre grupper, observera och reflektera tillsammans med barnen. Förskolepersonalen visar tillit till barnens kompetenser och förmågor genom att lyssna på och ge utrymme för barnens tankar och teorier i projektarbete och vardagssituationer. Att samarbeta i gemensamma projekt skapar delaktighet och tillhörighet, alla bidrar och är viktiga för gruppen. Förskolepersonalen organiserar dagen så att barnen vistas i olika och mindre sammanhang under dagen för att de ska få möta olika barn. Aktiviteter och miljöer ordnas så att barnen kan delta utifrån sina förutsättningar. Genom lek och projekt stimulera barnens samspel och hjälpa dem att bearbeta konflikter och reda ut missförstånd, kompromissa och respektera varandra. Vi har ett demokratiskt arbetssätt där vi "gör demokrati" tillsammans med barnen. Vi samarbetar med hemmen kring fostran, diskuterar regler och förhållningssätt i förskolan. Förskolepersonalen är nyfikna på och tar tillvara på barnens erfarenheter i projekt och aktiviteter och ser deras olikheter som tillgång med ett normkritiskt förhållningssätt. Detta sker genom dokumentation, intervjuer av barnen och reflektion tillsammans med barnen.

Resursanvändning

Personalens kompetens och erfarenheter

Tid avsätts för att kartlägga inför, samt upprätta likabehandlingsplan

Tid avsätts för veckoreflektion i arbetslagen

Uppföljning

Veckoreflektion, APT, pedagogiskt forum, Tertialrapport 1 och 2, kvalitetsredovisning och verksamhetsberättelse.

Utveckling

Barnen utvecklar förståelse för vårt samhälles gemensamma demokratiska värderingar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Gemensam värdegrund och likabehandlingsplan	2015-02-02	2015-06-30

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Sjukfrånvaro		4,4 %	Tertial
 Sjukfrånvaro dag 1-14		tas fram av nämnden	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med utbildningsnämnden och	2015-01-01	2015-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med stadsgemensamma principer och metoder för rekrytering, kompetensutveckling och karriärvägar för förskolans personal		
 Stadsdelsnämnderna ska erbjuda förskolans medarbetare kompetensutveckling och erbjuda medarbetarna pedagogisk grund- eller vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare	2015-01-01	2015-12-31

Nämndmål:

Nämnden är en bra arbetsgivare

Beskrivning

Personal har grundutbildning och erbjuds kompetensutveckling. Heltid är norm vid tillsvidareanställning. Nämndens friskvårdspolicy, rehabiliteringsprocess och rutiner vid sjukdom är väl kända. Samarbete sker med fackliga organisationer, företagshälsovård och försäkringskassa. Hög svarsfrekvens i medarbetarenkäten. Jämställdhet och mångfald eftersträvas och diskriminering motarbetas.

Förväntat resultat

Medarbetarenkäten visar att personalen känner sig motiverad och delaktig. Sjukfrånvaron är låg och förvaltningen rekryterar adekvat kompetens. Professionalitet och god kvalitet råder i verksamheterna

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Enheterna ska gå igenom och diskutera resultatet av medarbetarenkäten samt ta fram handlingsplaner för identifierade förbättringsområden.	2015-01-01	2015-12-31
Åtgärda arbetsplatsens generella otillgänglighet såväl fysiskt som psykiskt så att arbetsplatsen fungerar för arbetstagare med olika typer av funktionsnedsättning.	2015-01-01	2015-12-31
Alla medarbetare är delaktiga i utformningen av enhetens verksamhetsplan samt i att granska och följa upp det som sker i verksamheten.	2015-01-01	2015-12-31

Åtagande:

Gärdets förskolor är en bra arbetsplats

Förväntat resultat

Kriterier:

Alla är delaktiga och motiverade att utveckla och driva verksamheten på ett professionellt sätt

Alla arbetar enligt läroplanen

Alla känner till enhetens mål och åtaganden

Alla känner till vision 2030

Arbetsätt

Organisationen stödjer det pedagogiska uppdraget.

Kompetensutveckling sker i förhållande till uppdrag och utvecklingsområden, genom t.ex. gemensamma föreläsningar.

Medarbetarsamtal en gång per år med gemensamt underlag som är kopplat till enhetens mål, åtaganden och utvecklingsområden.

Medarbetarsamtal i grupp med kvalitetsindikatorn som underlag.

Nätverk för förskollärare och barnskötare som syftar till att skapa likvärdighet och delaktighet, samt utvecklande av de pedagogiska miljöerna och användandet av pedagogisk dokumentation inom enheten.

Möten i Gärdesgruppen på enhetsnivå. Möten på förskolan för hela förskolan samt de mindre arbetslagen enligt mål och utvecklingsområden och det pedagogiska året.

Mentorskap för nyutbildade förskollärare

Medvetandegöra att vi är varandras arbetsmiljö och förankra våra gemensamma värdeord: trygghet, demokrati och respekt i våra återkommande möten.

Vi uppmanar medarbetarna att svara på den årliga medarbetarenkäten.

Resursanvändning

Ledningsmöten

Tid avsätts för möten med Gärdesgruppen

Tid avsätts för nätverk

Tid avsätts för reflektion i arbetslagen

Tid avsätts för pedagogiskt forum

Uppföljning

Uppföljning i ledningsgrupp, APT och samverkan, Tertialrapport 1 och 2 och verksamhetsberättelse.

Skydds rond två gånger per år.

Medarbetarsamtal enskilt och i grupp en gång per år.

Medarbetarenkät

Utveckling

Medarbetarna är delaktiga och tar ansvar för och bidrar till enhetens utveckling och den gemensamma arbetsmiljön.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.3 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till mänskliga rättigheter och barnkonventionen

Nämndmål:

Barnperspektivet uppmärksammas alltid och de mänskliga rättigheterna respekteras

Beskrivning

Barn och ungas intressen och behov tas till vara och deras inflytande stärks. Vad som är bäst för barnen är avgörande. Verksamheterna utvecklar ett jämställt, normkritiskt och

antirasistiskt arbetssätt.

Förväntat resultat

Barn och ungas behov har tillgodosetts.

Åtagande:

Barnperspektivet uppmärksammas i enhetens styrning

Förväntat resultat

Varje barns uppfattningar och åsikter respekteras

Barnen utvecklar förmåga att ta ansvar och utöva inflytande i förskolan

Barnen förbereds för de rättigheter och skyldigheter som gäller i ett demokratiskt samhälle

Arbetssätt

Förskollärare och barnskötare undersöker hur normer kommer till uttryck i vardagen, i mötet med barnen, i valet av material och utformningen av miljön, valet av aktiviteter mm. Barnen möts av ett normkritiskt förhållningssätt, normer synliggörs, ifrågasätts, omformas och ibland nyskapas.

Alla barn har tillgång till alla de möjligheter och utmaningar som förskolan erbjuder.

Resursanvändning

Barnens erfarenheter, nyfikenhet, tankar och kompetens

Pedagogernas kunskap och kompetens

Pedagogisk miljö och material inomhus och utomhus

Förskolans likabehandlingsplan

Uppföljning

Observationer

Samtal med barn

Veckoreflekktion

Pedagogiskt forum

Förskoleundersökningen

Indikatorn för självvärdering

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.6 Stockholm är en demokratisk stad där medborgarna har inflytande

Nämndmål:

Invånarna har inflytande

Beskrivning

Den lokala demokratin stärks genom en tydlig information och brukarinflytande, t ex genom pensionärsråd, råd för funktionshinderfrågor, förtroenderåd, förskoleråd m fl. Formerna för ungdomars inflytande utreds. Öppna möten med stadsdelsnämnden och möjligheten att lämna

medborgarförslag ökar möjligheten till att påverka. Alla utredningar präglas av delaktighet.

Förväntat resultat

Invånarna känner sig delaktiga och har haft möjlighet att påverka.

Åtagande:

Föräldrar/Vårdnadshavare har delaktighet och inflytande i verksamheten

Förväntat resultat

Kriterier:

Föräldrar/Vårdnadshavare uttrycker att de känner sig nöjda

Föräldrar/Vårdnadshavare har regelbunden dialog med förskolan om det egna barnets utveckling, lärande och välbefinnande

Föräldrar/Vårdnadshavare har kännedom om verksamheten, dess mål, innehåll och syfte

Föräldrar/Vårdnadshavare kommer med tankar, synpunkter och frågor till förskolan

Arbetssätt

Vi för en daglig dialog med föräldrar/vårdnadshavare och informerar skriftlig om verksamheten, barnens utforskande och pedagogiska tankar, i informationsbrev.

Vi möter upp föräldrar/vårdnadshavare i deras frågor och undringar när de uppstår, via mejl, telefonsamtal, bjuder in till besök på förskolan eller möte.

Pedagogisk dokumentation över barnens utveckling och lärande finns synlig på förskolan, både på anslagstavla och i barnens egna pärmar.

Vi arbetar för att involvera föräldrar/vårdnadshavare i förskolans uppdrag. Vi ser gärna att föräldrar/vårdnadshavare deltar under en hel eller halv dag på förskolan för att få kännedom om verksamheten.

Vi arbetar med föräldraaktiv inskolning, föräldrar/vårdnadshavare är med barnet under 3-5 hela dagar. Det skapar förutsättningar för tillit, samarbete och kännedom om förskolans uppdrag och arbetssätt. I det språkutvecklande arbetet har vi ett särskilt samarbete med föräldrar/vårdnadshavare till de barn med annat modersmål än svenska. I samband med inskolningen har vi ett enskilt inskolningssamtal med varje familj. Föräldrar/Vårdnadshavare får övergripande information om enhetens förskolor och verksamhet.

Samverkan sker tillsammans med föräldrar/vårdnadshavare kring barnet och verksamhetens normer och regler.

Våra styrdokument finns tillgängliga för föräldrar/vårdnadshavare.

Alla föräldrar/vårdnadshavare inbjuds till utvecklingssamtal två gånger per år, med ett för enheten gemensamt underlag, som tillsammans med olika dokumentationer visar på vilket sätt förskolan bidragit till barnets välbefinnande, utveckling och lärande.

Ett föräldramöte per termin på respektive förskola.

Förskolerådsmöte två till tre gånger per år på respektive förskola. Där deltar representanterna, förskollärare och förskolechef/bitr. förskolechef.

Vi uppmuntrar föräldrar/vårdnadshavare att svara på stadens förskoleenkät som är årligen återkommande. Det är ett viktigt underlag för vårt systematiska kvalitetsarbete.

Varje förskola har sina egna traditioner för umgänge tillsammans med föräldrar/vårdnadshavare t ex luciafirande, sommarfest mm.

Resursanvändning

Förskollärarna avsätter tid för samtal och möten med föräldrar/vårdnadshavare. Enheten har ett gemensamt underlag för utvecklingssamtal, som kopplar till LPFÖ-98 (2010). Föräldrar/Vårdnadshavare kan genom förskolerådet, två till tre gånger per verksamhetsår, framföra synpunkter som återkopplas till förskolepersonalen och/eller tas upp på föräldramötet en gång per termin.
Klagomålshantering

Uppföljning

I daglig dialog med föräldrar/vårdnadshavare på förskolan.
I dialog med förskolerådet.
Förskoleenkäternas resultat tolkas och utvärderas i ledningsgruppen och på varje förskola, följs upp på förskolornas föräldramöte.
I utvecklingssamtal två gånger per år.
Följs upp i T2, kvalitetsredovisning och verksamhetsberättelse.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.7 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande

Nämndmål:

Tillgången till kulturaktiviteter är god.

Beskrivning

Boende med heldygnsomsorg, deltagare i dagliga verksamheter och besökare i öppna träfflokaler, ungdomar i fritidsverksamhet samt barn i förskolor ska få tillgång till stadens kulturutbud och i verksamheten stimuleras till eget skapande.

Förväntat resultat

Brukarna upplever ett rikt och varierat kulturutbud

Åtagande:

Barnen skapar, möter och utövar kultur

Förväntat resultat

Kriterier:

Barnen upplever professionell scenkonst minst en gång per termin
Barnen använder estetiska uttrycksformer för att söka och skapa förståelse för sin omvärld
Barnen möter olika kulturer
Barnen provar olika tekniker och material för eget skapande

Arbetssätt

Barnen får genom besök och lek delta i olika kulturella upplevelser t ex teater, bibliotek, dans, sång, musik, rim och ramsor, litteratur, drama, bild, form, IKT (Informations och kommunikations teknik) mm. Förskolepersonalen väljer kulturupplevelse för barnen beroende

på barnens utvecklingsnivå, intresse och pågående tema/projektarbete. Förskolepersonalen förbereder barnen innan de olika kulturupplevelserna, samt efterarbetar upplevelsen med barnen t.ex. genom reflektion, återberättande och eventuella förändringar i miljön.

Vi arbetar för att stärka barnens medvetenhet om det egna kulturarvet och delaktighet i andra kulturer som ska bidra till att barnen utvecklar sin förmåga att leva sig in i andras villkor och värderingar. Barnen blir uppmärksammade på olika kulturupplevelser och traditioner som bygger på svenska traditioner samt den interkulturella mångfalden. Förskolornas kulturombud samarbetar träffas två gånger per termin för att ge barnen möjlighet till så varierade kulturupplevelser som möjligt.

Förskolans miljö inbjuder till kulturella möten. Förskolepersonalen möjliggör miljö, material och tid för barnens eget skapande och barnen får prova olika uttryckssätt, tekniker och material. den pedagogiska miljön är riklig, varierad och väcker nyfikenhet, inspirerar och utmanar barnen till lek, utforskande och olika uttryckssätt.

Förskolan bedriver ett temainriktat arbetssätt där barnen skapar och uttrycker sig i olika estetiska former och som integreras i alla ämnesområden, där den pedagogiska dokumentationen är en viktig del av arbetet för att skapa en mångsidig och sammanhängande verksamhet.

Förskolan samarbetar med föräldrar/vårdnadshavare som uppmuntras till att dela med sig av sina egna kulturer.

Resursanvändning

Pedagogernas och barnens eget kulturarv och kunskap

Pedagogisk dokumentation

Tid avsätts för enhetens interna nätverk för förskollärarna för fördjupning i tema- och projektarbete

Den gemensamma plattformen för Östermalms förskolor

Tid avsätts för nätverksmöten för kulturombuden

Närliggande bibliotek

Uppföljning

Arbetslagens veckoreflektion

APT (Arbetsplatsträffar)

Stockholms stads kvalitetsindikator för förskolan

Tertialrapport 1 och 2, Verksamhetsberättelse och kvalitetsredovisning.

Förskoleundersökningen

Utveckling

Barnen får professionella kulturupplevelser som en del i de pågående projekten på förskolan.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kulturombud	2015-01-01	2015-12-31